1893 80 років 1973 Служим Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237 (201) 434-0807 УНСоюзу: (201) 435-8740 Тел. з Ню Йорку: (212) BArcly 7-4125 УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 228. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 14-го ГРУДНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, DECEMBER 14, 1973 No. 228. VOL. LXXX.

Державна Фільмова Рада Канади випускає фільми в українській мові

Вінніпег (КУК). — Під час Другого СКВУ в Торонті висвітлювано перших п'ять фільмів продукції Державної Фільмової Ради Канади в українській мові, вибір яких узгіднено з Централею КУК. Дальших п'ять фільмів передбачено адоптувати на українську мову в найближчому часі. Між першими фільмами в українській мові є такі кольорові фільми: „Длині до Моря", „Канадці танцюють", „Курілик", „Познайомтесь з Канадою" і „Нагані".

В Канаді ці фільми можна одержати для безкоштовного показу в українських організаціях, в школах приватних як і публічних, та з нагоди різних святкувань. В тій справі треба звертатись прямо до бюр Державної Фільмової Ради (Нешенел Фільм Борд), які існують в усіх більших містах Канади.

Поза Канадою копії цих фільмів української організації можуть закупити на власність за зворотом коштів продукції, які не є високі. В цій справі треба звертатись через канадські амбасади в даних країнах, або за посередництвом Централі КУК, 456 Мейн Ст., у Вінніпегу. Памфлет з поданням довжини кожного фільму і його змісту в трьох мовах: українській, англійській і французькій можна одержати прямо з Централі Державної Фільмової Ради Канади, звертаючись на їх адресу:

National Film Board of Canada, P.O. Box 6100, Montreal 101, Quebec, Canada.

КУК з нагоди 25-річчя Універсальної Декларації Прав Людини

Вінніпег. — Комітет Українців Канади проголосив таке повідомлення: Централя Комітету Українців Канади приєднується до всіх громадян Канади та інших волелюбних народів для відзначення 25-річчя Універсальної Декларації Прав Людини, яка причинилась до великого поступу у поліпшенні людських прав і міжнародних стосунків. З цієї нагоди Комітет Українців Канади висловлює признання за недавну інтервенцію, зроблену урядом Канади в користь і в обороні переслідуваних українських письменників і діячів культури та в користь тих, які бажають емігрувати щоб жити разом з членами їхніх родин — мешканцями Канади.

Рівночасно Комітет Українців Канади апелює до всіх заінтересованих надалі доложити всіх зусиль, щоб забезпечити попанування найбільш основних свобод людини в Україні під совєтським режимом і щоб покінчити з таборами невільничої праці та вживання примінень для божевільних, як засобів репресій.

Сенатська комісія схвалила фонди на державну оборону

Вашингтон. — Сенатська апропріяційна комісія схвалила законопроєкт, який на наступний фіскальний рік признає 73.2 більйона долярів на державну оборону. Ця сума є на 3.5 більйона менша від тої, яку вимагав уряд президента Ніксона. Цілий Сенат голосуватиме над тим законопроєктом в кінці цього тижня. Подібний проєкт пройшов раніше через Палату Репрезентантів, але Палата пропонувала признати 865 мільйонів більше на оборону, ніж Сенатська апропріяційна комісія. Перед остаточним голосуванням у цій комісії, законодавці зменшили на 50 відсотків суму, призначену на військову допомогу для Південного В'єтнаму та Ляосу. Цей законопроєкт встановив 650 мільйонів як верхню межу військової допомоги для цих двох держав. Це зменшення фінансової допомоги для Південного В'єтнаму та Ляосу запропонував демократичний сенатор Вілліям Проксмаєр із Висконсину, а його пропозиція була схвалена 14-ма голосами проти 4-ох.

Невдача підготови до „конференції безпеки" у Женеві

Женева. — Після трьох місяців безперервних нарад у Женеві, які прийшли після кількарічних нарад у Гельсінкі і Відні щодо панєвропейської конференції безпеки з участю також ЗСА і Канади — делегати роз'їхались, щоби зібратись весною в наступному році. Йшлося в усіх тих нарадах про „договорення" між Сходом і Заходом у справі стабілізації миру в Европі. Але Москва і Захід цілком інакше уявляють собі, на яких основах повинен базуватися той мир. Захід вимагав і вимагає, щоб скликати конференцію безпеки щойно тоді, коли до позитивних вирішень дійдуть дві попередні підготовні конференції: у справі кращих людських взаємин між Сходом і Заходом, розуміючи під тим свобідний обмін ідеями і людьми, та про обмеження стратегічної і тактичної зброї. Зате Москва хоче тільки затвердження їх статус посідання в Европі. Відбулося коло 500 засідань Комісій, Підкомісій і „Ділових груп" над тими справами, але Совєти вперто відкидають всі західні пропозиції, які — за твердженням Москви — є „втручанням у внутрішні справи" СССР та „порушуванням суверенности" СССР. Тому покищо всі ті наради ні до чого не довели. Тому, що ініціятором такої панєвропейської конференції був Совєтський Союз, то західні лідери чекають, щоб Совєти перші пропонували поступки, які зрушили б з мертвого пункту оті наради, погодившись на відкинення залізної заслони.

Моше Даян заповідає компромісову розв'язку

Вашингтон. — Перебуваючи з офіційною візитою в ЗСА, міністер оборони Ізраїлю Моше Даян підтвердив, вже раніше висловлювані західньою пресою здогади, що Ізраїль в переговорах про замирення, які відбудуться в Женеві вже 18-го грудня 1973, змушений буде піти на деякі компромісові територіяльні уступки арабам. Ізраїль не може задержати, заявив Даян, всієї арабської території. Він однак відмовився відповісти на питання журналістів, які саме території входили б в рахубу, але підкреслив, що на його думку на конференції мусять бути розглянені, побіч інших, також територіяльні справи. Моше Даян при тому виявив, що метою його приїзду до ЗСА є старання ізраїльського уряду про одержання більшої економічної і військового виряду

Федеральне Енергетичне Управління оголосило плян приділу пального

Вашингтон. — У середу, 12-го грудня, Федеральне Енергетичне Управління оголосило плян приділу пального для необхідних публічних служб та індустріяльних підприємств, а також повідомило про 5-відсоткову редукцію в продукції бензини. Загальною характеристикою цього пляну є надання першенства для есенціяльних публічних секторів і підприємств на рахунок власників автомобілів і домів. Цей плян, який має ввійти в життя 27-го грудня ц.р., не встановлює раціонування бензини, але сподіваються, що він ще більше обмежить подорожування автами. Закриття бензинових стацій в неділі та 10-відсоткове зменшення в доставах бензини до стацій вже дуже зменшили автомобілевий рух на шляхах країни. Крім того, сподіваються, що встановлення цих нових правил щодо продукції та приділу різного роду пального спричиниться до того, що ціна одного гальона оливи для огрівання зросте на 8-9 центів, а ціна гальона бензини зросте на 6-7 центів.

Первісно було помилково подано, що має бути встановлена 25-відсоткова редукція в продукції бензини, але кілька годин після проголошення пляну, Федеральне Енергетичне Управління повідомило, що редукція буде виносити тільки 5 відсотків.

Оголошуючи новий плян приділу пального та 5-відсоткову редукцію в продукції бензини, голова Федерального Енергетичного Управління Вілліям Е. Саймон заявив, що цей плян має на меті запевнити, щоб всі американці та всі конечні сектори були забезпечені достатнім постачанням різного роду пального. Він закликав продуцентів нафтових продуктів, щоб вони продукували більше оливи для огрівання мешкалевих будинків та ті роди пального, які потрібні есенціяльним публічним службам і індустріяльним підприємствам. Це продуценти повинні зробити якнайшвидше, бо від 27-го грудня вже одно будуть змушені встановити редукцію в продукції бензини.

Правила, які охоплюють приділ бензини, мають на меті запевнити, щоб служби наглої потреби (шпиталі, пожежні та поліційні станиці тощо), а також засоби масової транспортації та фармери одержували 100 відсотків потрібної бензини.

Індустріяльні підприємства, продуценти харчових продуктів, транспортаційна промисловість і продуценти пального повинні одержувати 10 відсотків пального більше, ніж у 1972-му році, коли була дуже лагідна зима. Мешканеві будинки, крамниці, урядові будинки одержуватимуть стільки оливи для огрівання, скільки потрібно, щоб вдержати температуру на 68 градусах. Постачання бензини до бензинових стацій буде зредуковане на 10 відсотків. Буде встановлена також редукція в постачанні пального для повітряних ліній. Департамент оборони повинен одержати 100 відсотків потрібного йому пального.

Палата Репрезентантів проголосувала 5.8 більйона на закордонну допомогу

Вашингтон. — У вівторок, 11-го грудня, Палата Репрезентантів проголосувала законопроєкт, який признає 5.8 більйона долярів на закордонну допомогу. Ця сума є на один більйон долярів менша, ніж та, яку запропонував Білий Дім. За цим законопроєктом голосувало 219 конгресменів, а проти нього було 180. Цих 5.8 більйона долярів є призначені на економічну та військову допомогу для кількох „приязних країн". Наприклад, Камбоджія повинна одержати 537 мільйонів долярів, а 504 мільйони підуть на повоєнну реконструкцію Індокитаю. Між іншим, противники цього законопроєкту старалися зменшити суму, яка призначена для Камбоджі, а також хотіли зупинити будь-яку допомогу для Чіле та Саудівської Арабії, але без успіху. Тепер законопроєкт піде до Сенату, який правдоподібно схвалить його ще перед відходом на відпустку, тобто перед 21-им грудня.

Кілька годин раніше Палата Репрезентантів, голосами 362 до 54, проголосувала признати 2.2 більйона долярів на наглу військову допомогу для Ізраїля. Прихильники цього проєкту твердили, що ця сума конечна, щоб запобігти совєтській перевазі на Близькому Сході. Сподіваються, що більша частина цієї суми буде у формі дотацій, яких Ізраїль не мусітиме віддати. Цей законопроєкт також був переданий Сенатові.

Найвищий Суд поширив повновласті поліції

Вашингтон. — У вівторок, 11-го грудня, Найвищий Суд ЗСА, голосуючи 6 проти 3-ох, видав рішення, яке поширює повновласті поліційних чинників під час обшуків арештованих. Згідно з цим рішенням, поліцай зможе обшукати особу, арештовану за малий злочин, з метою виявлення доказів чи та особа не поповнила більш серйозного злочину й на цей обшук поліцай не потребуватиме спеціяльного дозволу суду („воррент"). Значить обшук не мусить бути обмежений тільки до виявлення доказів, зв'язаних із злочином за який дана особа була арештована. Якщо запідозріла особа була „формально арештована", тобто після арешту буде забрана на поліційну станицю, то поліцай на місці арешту матиме право, без спеціяльного дозволу суду, перевести обшук, метою якого було б виявлення доказів про більш серйозні, не зв'язані з оригінальним арештом, провини.

Специфічно, Найвищий Суд підтримав рішення нижчих судів, які засудили двох мужчин за посідання наркотиків, хоч поліція перевела арештування їх за нарушення законів їзди автомобілем. Під час арешту поліцаї перешукали авта й знайшли ці наркотики, хоч не мала на цей обшук дозволу суду („воррент"). Засуджені мужчини внесли клопотання до Найвищого Суду, твердячи, що такий обшук нарушив їхні конституційні права.

За поширенням повновластей поліціям щодо обшуків арештованих голосували: головний суддя Воррен Е. Берґер і судді Вілліям Г. Ренквіст, Поттер Стюварт, Байрон Р. Вайт, Геррі А. Блекмун і Люіс Ф. Повелл. Проти цього рішення були судді Вілліям О. Даґлес, Вілліям Бреннен і Тарґуд Маршалл.

КІССІНДЖЕР ЗАПРОПОНУВАВ НОВУ БАЗУ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКО-ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

Лондон. — Промовляючи на зібранні Товариства Паломників, британсько-американської організації, яка має на меті плекати приязні взаємини між Великою Британією і Америкою, державний секретар Генрі Кіссінджер покористувався цією нагодою, щоб з'ясувати напрямні американської зовнішньої політики на сучасному етапі, а одночасно виступити з рядом дуже конкретних і незвичайно важливих пропозицій на тему американсько-европейської співпраці, в тому також під кутом ефективної розв'язки енергетичної кризи. Разом з цим Г. Кіссінджер цілком відверто говорив про труднощі, які заіснували на шляху европейсько-американської співпраці в останніх роках, стверджуючи, що того роду розбіжності, протирічності, чи навіть неприязне суперництво не тільки не посилить одну або другу сторону, а тільки всіх послабить.

Нав'язуючи до важкого воєнного і післявоєнного періоду і вказуючи на досягнення, що їх здобули Европа і ЗСА у тісній співпраці, Кіссінджер відзначив, що „нині знову Америка і Европа найшлися в періоді великої можливости і очевидної трудности — в обличчі поновлених зусиль до об'єднання і старих проблем, які діллять. Наступив час і для надії і для застанови для нас усіх, що доцінюють вартість співробітництва, яке ми разом розбудували. Сьогодні, як і в 1950 р., ми і Европа найшлися в обличчі конечности, нагоди і ділеми Фундаментального вибору". В умовах, що заіснували, говорив Кіссінджер, необхідним стає, щоб американсько-европейська співпраця почати будувати на нових засадах, які б відповідали новим вимогам. Коли йдеться про ЗСА, то американський Уряд цілком підтримує всі потрібні заходи щодо побудови Европи як могутньої і незалежної політичної і економічної одиниці. Сильна, об'єднана Европа може бути справді надійним партнером також і сильної Америки і на цій базі повинна розвиватися між ними якнайтісніша співпраця.

Г. Кіссінджер підкреслив, що у цьому переходовому періоді ЗСА виходитимуть із таких засад у своїй зовнішній політиці:

1. Відпруження на міжнародній арені є обов'язковим. „У світі, який находиться в тіні нуклеарного знищення, не існує інша раціональна альтернатива до цього, щоб змагати до пом'якшення у напруженні. Але ми мусимо подбати, щоб у змаганні за відпруження ми не покинули дружби, яка таке відпруження уможливила".

2. Спільна оборона є конечністю. „Ми мусимо бути готові достосувати її до змінених умов і поділяти в однаковій мірі тягарі. Ми потребуємо мати дефініцію безпеки, яку наші народи можуть підтримати, а яку наші противники будуть респектувати у період пом'якшеного напруження".

3. Европейська єдність є реальним фактором. З'єднані Стейти її вітають і підтримують у всіх її розмірах, політичних, а також економічних. Ми переконані, що її треба зробити незворотною і що вона має скріпити трансатлянтійські зв'язки".

4. Економічна взаємозалежність — є фактом. „Ми мусимо розв'язати парадокс щораз то більшої залежности і щораз то зростаючої національної і регіональної ідентичности".

На цій базі між ЗСА та країнами Західної Европи повинна початися дискусія, яка повинна привести до конкретних висновків, що стали б основою тривалої американсько-европейської співпраці у майбутньому. Тільки при таких передумовах, заявив Г. Кіссінджер, ЗСА і Західня Европа зможуть вив'язатися із своїх завдань і з успіхом розв'язати ці труднощі, перед якими вони разом тепер знаходяться.

Боротьба з енергетичною кризою

Окрему увагу присвятив Г. Кіссінджер питанню заходів в боротьбі з енергетичною кризою, яка не прийшла тому, що наступило арабське нафтове ембарго і не тому, що на Близькому Сході в жовтні вибухла війна, а тому, що за останні роки споживання пального перевищило продукцію. Промислові країни вже від довшого часу були свідомі такої можливости, але з цього не зроблено своєчасних висновків. Тепер настав час ці висновки зробити і поробити заходи, щоб забезпечити себе у необхідне пальне. В першій мірі, говорив Кіссінджер, цієї проблеми не розв'яже сама Европа, а тільки з великими труднощами сама Америка. Враховуючи це, американський Уряд пропонує, щоб „держави Европи, Північної Америки і Японія оформили енергетичну групу дій, зложену з досвідчених і авторитетних осіб з мандатом опрацювати упродовж трьох місяців початкову програму діяльности співробітництва на всіх ділянках енергетичної проблеми... Ця група матиме за своє завдання застановитися над заходами щодо постачання потрібної кількости енергії по поміркованій ціні. Вона здефініює широкі принципи співробітництва і заініціює акцію у специфічних ділянках". Г. Кіссінджер підкреслив, що того роду „група акції" не має бути обмежена до держав-споживачів енергії, а включатиме всіх, кого справа постачання пального безпосередньо цікавить.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЗАХ. НІМЕЧЧИНОЮ І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНОЮ

Прага. — Безпосередньо після підписання договору про скасування важности постанов Мюнхенського пакту з 1938 року і про відновлення між Німеччиною та Чехо-Словаччиною дипломатичних взаємин, обидві сторони погодилися розпочати переговори про поширення торговельних зв'язків, а також наукового, технічного і культурного обміну. Ці переговори будуть вестися на рівні стосовних міністерств, а під кінець літа 1974 року обидва уряди зроблять підсумки цих переговорів.

ІТАЛІЯ ПЛЯНУЄ ДОБРІ ВЗАЄМИНИ З АРАБАМИ

Рим. — У висліді спільної наради представники провідних італійських політичних партій дійшли до висновку, що в інтересі Італії є започаткувати проарабську політику. Згідно з таким рішенням, треба надіятися, що небавом італійський уряд побуде конкретні заходи, щоб встановити безпосередні контакти з арабськими державами — продуцентами нафти. Ніяких точніших даних про зміну в італійській зовнішній політиці щодо арабських держав ще немає.

Делеґація Жіночих Організацій Комітету Поневолених Націй відбула розмову з представником ЗСА в ОН

Пані Дарія Степаняк (зліва) і Уляна Целевич під час відвідин в редакції „Свободи".

Ню Йорк. — Продовжуючи свої заходи в обороні політичних в'язнів в СССР і сателітних державах, делеґація Жіночих Організацій відвідала 11-го грудня ц. р. головного американського представника в Комісії Прав Людини ОН, Філіппа Гофмана, з яким перевела довшу розмову на тему порушування основних прав людини в СССР і країнах совєтського бльоку. Делеґація, яка складалася з представників українців (п-і Уляна Целевич та Дарія Степаняк), східних німців (пані Гертруда Кратцер), мадярів (п-і Ілонна Балок) та литовців (п-і Гелен Колберг), передала Гофманові копію петиції та інші документи, а у розмові докладніше з'ясувала окремі важливіші проблеми. Філіпп Гофман виявив зацікавлення інформацією про ситуацію на відтинку прав людини в СССР та запевнив делеґацію, що передані документи не тільки будуть докладно простудіовані, але також, що подані там факти будуть у відповідному часі використані, коли на порядку дня буде стояти справа порушування прав людини у стосовних країнах.

Жіночі Організації Комітету Поневолених Націй запланували у найближчих днях поширити свою петицію та документацію серед усіх делеґацій при Об'єднаних Націях, а також серед політичних діячів у ЗСА. Як відомо, головою Комітету є пані Уляна Целевич з Чикаґо, яка у комітеті репрезентує Об'єднання Жінок ОЧСУ. Користаючи зі свого побуту в Ню Йорку, пані Уляна Целевич в товаристві п-і Дарії Степаняк відвідала 11 грудня редакцію „Свобода" і при цій нагоді докладніше поінформувала про працю очолюваної нею організації та намічені пляни діяльности.

УВУ влаштував викладовий вечір в Тюбінґені

Мюнхен (УВУ). — Український Вільний Університет влаштував у минулому академічному році (1972/73) — 18 викладових вечорів у співпраці із 13 різними науковими установами у Парижі, Ліль, Мюнхені, Штутґарті, Ерлянґені, Фрайбурзі та Відні, а оце відбувся новий виступ — 23 листопада — у Тюбінґені. Вечір належав так з погляду заінтересування публіки (понад 100 учасників!), як і рівня викладів до найуспішніших. У Тюбінґені гостювали професори УВУ вперше, при чому варто відзначити, що запросив УВУ до співпраці відомий німецький біолог проф. Петерс, що приймав вже у вечорах УВУ двічі участь: у Ерлянґені та у Штутґарті, а саме в серії викладів на тему: „Орієнтація організмів в часі й просторі". Сам він виголосив тоді незвичайно цікаву доповідь про орієнтацію павуків. Обидва вечори справили на нього настільки позитивне враження, що він рішився підготовити подібну імпрезу у себе.

Як організатор вечора — поруч із УВУ та поруч із зоофізіологічним інститутом Тюбінґенського університету (очоленого проф. д-ром Г. Петерсом) — фірмувала вечір ще й Спілка німецьких біологів, яка вже співдіяла попередньо при організації трьох вечорів тієї самої серії у Штутґарті та двох у Ерлянґені.

На зміст вечора склалися — поруч із привітальним словом проф. Петерса, що вказав на значення УВУ й подякував за попередню співпрацю із УВУ, низка дуже спеціялізованих викладів про орієнтацію нічних ссавців (проф. Мерес із Тюбінґену), перелетних птахів (доц. д-р П. Бертольд із досвідної станції у Радольфцель у Швайцарії), хребетників звірят (проф. д-р И. Кратохвіль, що перший виступив із ініціятивою організації тієї серії) та ростин (проф. д-р В. Гавпт із Ерлянґену, Голова Спілки німецьких Біологів). Проф. д-р О. Кульчицький говорив про проблематику переживання часу й простору у людини (із філософічної точки погляду).

Проф. Кульчицький використав своє перебування у Тюбінґені для зустрічі з відомим німецьким філософом (тепер вже на емеритурі), проф. О. Больновим, якого зацікавив він сковородинською проблематикою і передбачається новий Сковородинський вечір у Тюбінґені. До речі, новий Сковородинський вечір (одинадцятий з черги) відбудеться з рамені УВУ вже й у біжучому академічному році — 19 жовтня в Інсбруці. Поруч з Філософічно-психологічним інститутом УВУ, як співорганізатор виступили Інститут християнської філософії теологічного факультету й Інститут славістики філософічного факультету Інсбруцького Університету. Голова Славістичного Інституту проф. Г. Шелезнікер дав короткий вступ до вечора, проф. д-р О. Кульчицький і молодий доцент із Реґенсбурґу д-р Е. Фелькль виступили із науковими доповідями про Сковороду, а проф. В. Янів дав загальне тло діяльности Сковороди, і на тому тлі накреслив і відзначення ювілею 250-ліття. Присутніх бл. 30 осіб, в тому числі й українські питомці, які студіюють теологію на славетному богословському факультеті в Інсбруці.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справедливе рішення

Не зважаючи на незвичайно сильний спротив Уряду і заінтересованих бизнесових кіл, Палата Репрезентантів подавляючою більшістю схвалила законопроєкт про американську зовнішню торгівлю, включно з відомим додатком Вілбура Мілса і Чарлса Ваніка, що безпосередньо стосується торговельного договору з Совєтським Союзом. Цей законопроєкт є далекойдучим кроком вперед на шляху ґрунтовної реформи американського законодавства про зовнішню торгівлю, а в перцій мірі він регулює питання тарифних обмежень, питання імпорту і експорту і взагалі усю американську зовнішню політику. Коли ж йдеться про додаток Мілса-Ваніка, то він стосується заходів СССР одержати статус упривілейованої держави у торговельних взаєминах з ЗСА, а також відповідні кредити на фінансування експорту і на розбудову совєтської промисловости. Американські законодавці, згоджуючися в принципі з таким пляном, постановили, однак, узалежнити своє погодження від змін у совєтській еміграційній політиці, яка ставить майже непереборні перешкоди на шляху всім тим, які з будь-яких причин хочуть еміґрувати з СССР.

Того роду вимога з боку американських сенаторів і конгресменів викликала не тільки широку дискусію в ЗСА, а й дала товчок совєтським чинникам коментувати її як намагання „втручатися у внутрішні справи СССР". Оборонці такого додатку до законопроєкту мотивували своє становище цим, що в гру тут входять питання загальнолюдського, виключно гуманітарного порядку, справи, що безпосередньо заторкують основні права людини, які порушує совєтський еміграційний закон. У цьому члени обох Палат Конгресу знайшли широку підтримку серед населення Америки, що, безперечно, заважило на висліді голосування 11 грудня. Ця широка підтримка переважила натиск з боку Уряду і з боку груп, які готові були з виключно комерційних мотивів на поширення торговельних взаємин з СССР без ніяких передумов.

Очевидно, сьогодні ще за скоро твердити про такий чи інший вислід змагання на американському терені за упривілейований статус для СССР. З Білого Дому інформують, що коли законопроєкт буде схвалений також Сенатом, тоді президент Ніксон відмовиться його підписати. Це може причинитися до провалу цілого законопроєкту. Все таки, приймаючи до уваги навіть таку можливість, треба повторити за конгресменом Чарлсом Ваніком, що цей законопроєкт „буде пригадкою для світу, що ця країна ще далі є надією вільної людини, де б вона не жила".

Голосування в Палаті Репрезентантів виявило, що повага основних прав людини здобула серед американських політичних діячів — як це правильно відзначив конгресмен Оґден Рід — перевагу над „економічною доцільністю".

Відхід доброго губернатора

За кілька днів Нелсон А. Рокефеллер на власне рішення перестане бути губернатором Нюйоркського стейту, який кількістю свого населення та своїми ресурсами перевищує не одну із держав світу, які мають своїх репрезентантів в Об'єднаних Націях. Відходить губернатор Рокефеллер після 15 років виконування одного із найтрудніших завдань в американській адміністрації і більшість його не тільки приятелів, але навіть противників признають, що він ці завдання виконував з думкою і в найкращому інтересі народу.

Повідомляючи про свою резиґнацію, губернатор Рокефеллер вияснив коротко, що він бажає тепер віддати всі свої сили і увагу двом федеральним комісіям, що їх він очолює та які, в його опінії, принесуть користь усій країні. В політичних колах добачують в резиґнації Рокефеллера його бажання вже тепер приготовляти свою кандидатуру на президента ЗСА в наступних виборах.

Як для всіх мешканців Нюйоркського стейту Нелсон Рокефеллер був добрим губернатором, так був він зокрема і для громадян українського роду. Його численні виступи на українських імпрезах, його щорічні проголошування Дня Української Незалежности 22-го січня, як і його виразно прихильне відношення до всіх етнічних груп стягало на нього часті напади совєтської пропаґанди, яка називала його „дядьком українських буржуазних націоналістів".

Українці мають багато причин на те, щоб зберегти губернатора Нелсона Рокефеллера в добрій пам'яті та побажати йому успіху в усіх його дальших добрих починах.

В. Качмар

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

Митрополит Андрей Шептицький це безстрашний воїн Христовий за Божі права і правду на землі. Своїм віщим оком він проникнув темряву російської Західньої України далеко ще до Першої світової війни. І тому цей Божий чоловік приготовляв своїх Владик, священиків і мирян на оборону Христового вчення і повноти прав народу українського. Тим то він не покинув свого стада в часі московської окупації Західньої України в 1914-му році, ані в роках заливу нашої Галицької Волости большевиками в 1939-44 роках. Р о с і й с ь к а царська влада арештувала Митрополита Андрея і вивезла в глиб Росії, до холодного Суздалю, в Курськ і в Ярославль. Це т е р н и с т и й шлях царського в'язня. По розвалі царської Росії, Митрополит Андрей писав до Національної Ради — привітання: „... По Божому Провидінню упали кайдани, в які століттями був закований український народ. Вірте мені, що не півтретя року заточення і тюрми, але ціле своє життя пересидів би радо в тюрмі, щоб тільки побачити свій нарід свобідним і вільним!" У тому часі, Митрополит Андрей, маючи патріярші повновласті на цілу Росію, орґанізує скрізь українські парохії, а то й екзархати.

У 1939 р. Західню Україну залили московсько-большевицькі війська. Ніодин український Владика разом зі своїм Архипастирем Андреєм не покинули своїх вірних. А як почала діяти комуністична безбожницька пропаґанда, то 16-го січня 1940 р. Митрополит Андрей закликає зі Святоюрської гори словами псальмопівця Давида: „Безумний каже, що немає Бога!" А далі біблійними цитатами змальовує образ безбожництва в совєтській дійсності: „Їхнє горло — це одвертий гріб! Мови своєї вживають на зраду. На їхніх дорогах — руїна і смерть! Перед їхніми очима немає Божого страху. Душа безбожного жажде неправди. Безбожники присвоюють собі чужу власність, обкрадають вдів і сиріт".

На такий відважний голос правди про московське безбожництво міг здобутися тільки Пастир, готовий на велику жертву за Христову віру. І писав тоді комуністичний часопис „Безбожник" (11-го квітня 1940 р.) у статті „Вождь Уніятів" таке: „Митрополит граф Шептицький виступає проти комунізму, а це ж державна система СССР". Одначе Митрополит Шептицький відповів: „Існує євангельський комунізм, що спирається на євангельскім убожестві. Такий комунізм я визнаю і практикую більше як 50 років!" А далі Митрополит Андрей писав: „Вороги Церкви і релігії це брехлива засада безбожництва. І саме тому безбожники, як представники фальшивої ідеї, є нашими ворогами!" Вкінці, на замітку „Безбожника", що „з'єднання Церков — це утопія", наш Митрополит одверто відповів: „Як довго совєтський уряд буде признавати упривілейоване становище безбожництву, цьому найбільшому ворогові не тільки католицької і православної Церков, але взагалі релігії, то ісповідники об'єднання цієї Божої справи не можуть зробити нічого більше, як тільки молитися і працювати так довго, поки Господь не зволить поблагословити те велике діло"! Так може говорити тільки справжній Христовий воїн! І таким був наш Митрополит Андрей Шептицький. Бо Він визнавав засаду, що не важне те, де ми стоїмо, але важливіше — куди ми прямуємо! Праця Митрополита Андрея для майбутнього Христової Церкви в усьому світі, а для християнства в Україні зокрема, була одною з найважливіших.

У тому самому часі чорної грози Митрополит Андрей проповідував і самий ішов безстрашно в к а з у в а н и м шляхом. А в цьому виявляється християнська тотожність слів і діл Архипастиря! Він бачив глибоко й в далечінь, тому приготовляв Ієрархію і священослужителів нашої Церкви — бути готовими прийняти найважчі удари від ворога української Церкви й народу. Він самий не лякався терпінь і, бажаючи вмерти за Церкву Христову й свій нарід, дав плодовитий посів новітніх Ісповідників віри Христової в Україні! Бо ніодин із ув'язнених Владик у 1945 р. не зрадив Христа, не мав судового (явного) видовища, бо ніодин із них не каявся! А його наслідник і учень Кир Йосиф Сліпий був гонений упродовж 18 років Сибіром, а не заломився!

У тому часі Митрополит Андрей писав до московського уряду, що у шпиталях у Львові нашим хворим вірним відмовляється останньої християнської прислуги, а то гірше, як в европейських в'язницях, в яких засудженим на смерть в'язням дозволяється сповняти їхню останню волю. Розуміється, на протест Митрополита Андрея совєтський уряд не відповів. Тоді зі Святоюрської Гори виходить доручення: „Взиваю всіх душпастирів, які мешкають поблизу шпиталів, щоби їх якнайчастіше відвідували, очевидячки в цивільному одязі, щоби тільки нести хворим останню розраду: сповідь і святе причастя! Наші духовники чесно та совісно виконали й далі виконують те велике християнське діло в Україні (потайки). Та не тільки в Україні, але на просторах цілої московської безбожницької імперії! Тоді о. Костів у Львові був засуджений на шість тисяч-місяців тюрми за поповнений „злочин" —

(Закінчення на стор. 3-ій)

М. Сосновський

ВТРАЧЕНА НАГОДА

10 грудня на форумі Об'єднаних Націй і також в різних державах відзначувано 25-річчя з дня проголошення Загальної Декляраціі Прав Людини. Не зважаючи на факт, що головні постуляти цієї Декляраціі по сьогоднішній день у світі у багатьох країнах не є реалізовані, ба що гірше, у ряді країн, як, наприклад, в СССР, ці постуляти постійно порушуються, 25-річчя Загальної Декляраціі Прав Людини — велика історична подія. Йдеться бо тут про відзначення роковин документу, постуляти якого виписують на своїх прапорах борці за пошанування основних прав людини і в ім'я яких на прю з антинародними, тоталітарними режимами стають одиниці і цілі народи, до яких відкликаються в'язні в тюрмах тоталітарних держав, вимагаючи, щоб їм привернено їхні права людини.

Не чужий цей документ борцям за права українського народу в умовах совєтського поневолення. Немало листів і петицій вплинуло за останні роки від українських політичних в'язнів, які караються в тюрмах, на непосильних роботах в концтаборах, чи коротають своє життя у психіятричних закладах, де їх ізольовано від рідних, друзів, від всього суспільства.

Могло б здаватися, що відзначування річниці такого роду документу не буде чужим українській зорганізованій громаді в різних країнах нашого поселення. Мало того, можна було навіть надіятися, що українська зорганізована громада та її численні орґанізації і крайові репрезентації, включно з Секретаріятом СКВУ, подбають про те, щоб якраз цю нагоду максимально використати, і, з одного боку, виявити публічно свою повну солідарність з принципами записаними у Загальній Декляраціі Прав Людини, а з другого, що є важливішим, виразно з'ясувати наше становище до порушувань цих принципів, використовуючи ситуацію в Україні та СССР, як приклад.

На жаль, не рахуючи ініціятиви однієї жіночої орґанізації, яка діє на терені ЗСА в системі Комітету Поневолених Націй, ані УККА, ні будь - яка інша українська орґанізація в ЗСА не присвятила цій події ніякої уваги. Не схвалила навіть відповідної резолюції Рада Директорів УККА, яка відбувала наради в Ню Йорку 8 грудня, не рахуючи пропозиції проф. Л. Добрянського на засіданні Екзекутиви УККА, щоб 25-річчя Загальної Декляраціі Прав Людини відзначити, получивши його з відзначуванням відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні наступного року. Хоч пропозиція проф. Л. Добрянського може й добра під кутом „економії сил і заходів", то політично вона без більшого значення, враховуючи, що в половині 1974 р. треба буде говорити про цю подію, як подію, що вже відбулася, отже не своєчасно, а п і с л я ц ь о г о ф а к т у. Наскільки нам відомо, ніяких заходів не застосувала Президія Секретаріяту СКВУ, хоч, як знаємо, резолюція в цій справі була винесена ще на початку 1973 року. Виглядає, що попередня Президія Секретаріяту по цій лінії не підготовила ґрунту, а нова Президія, яка недавно мала свої наради, цим питанням взагалі не поцікавилася. Треба думати, що інші наші орґанізації і центральні репрезентації в інших країнах у такій же ж мірі „переочили" цю подію.

Очевидно, в актуальній міжнародній політичній ситуації ми не можемо багато надій покладати на помітний успіх будь - якої нашої акції на відтинку оборони прав нашого народу, але це аж ніяк не означає, що ми повинні легковажити ці можливості, які є, і не бути готовими використовувати догідні нагоди. Пригадується у цьому контексті відносно широко закроєна акція, коли в Тегерані відзначувано 20-річчя Загальної Декляраціі Прав Людини. Хто мав нагоду там тоді бути, той знає про те, які були реальні труднощі, а все таки з нашого боку зроблено багато дечого, доказом чого є совєтська реакція на сторінках „Международной Жизни" та таки в тому ж часі в Тегерані.

Відзначування 25-річчя Загальної Декляраціі Прав Людини не мало такого широкого розмаху, але воно відбулося, і нам в Ню Йорку безумовно було набагато легше зорганізувати і перевести відповідну акцію, як це було в далекому Тегерані. Такого роду наше зовнішньополітичне недотягнення кидає погане світло й на наші громадські й наші політичні орґанізації, виявляє брак справжнього пляну діяльности на зовнішньополітичному відтинку, без чого не можна розраховувати навіть на найменший успіх. Це тим дивніше, що якраз тепер ми при кожній нагоді наголошуємо конечність орґанізації нашої зовнішньополітичної роботи під кутом оборони основних прав людини, а навіть при нагоді писання різних меморандумів і петицій, чи в ході інтервенцій та розмов ми не забуваємо покликатися власне на Загальну Деклярацію Прав Людини.

Можна багато дечого сказати про те, чому воно так сталося і чому наші громадські і політичні проводи черговий раз виявилися не на висоті свого завдання. Все це, однак, не змінить вже ситуації, і тому краще обмежитися ствердженням факту, який стався. Варто буде — все таки — у цьому контексті торкнутися майбутнього. Ніякі наші резолюції, деклярації та становища, схвалювані на різних більших чи менших зібраннях не матимуть практичної вартости до того часу, поки не буде когось, хто реалізував би їх на практиці. У свій час на сторінках „Свободи" кол. екзекутивний директор Панамериканської Української Конференції д-р В. Шандор писав на тему наших можливостей і недоліків на зовнішньополітичному відтинку, звертаючи головну увагу на форум ОН. Факт повного занедбання політичного використання 25-ої річниці проголошення Загальної Декляраціі Прав Людини, коли ще так недавно на Другому СКВУ багато говорилося про допомогу українському народові і коли схвалювалося всякі резолюції на цю тему, повинен привести до застанови і до справді конкретних висновків та заходів.

Аполінарій Осадца

ДО ПЛЯНУ ПРАЦІ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

Це незвичайно відрадне явище, коли три тижні після закінчення Другого СКВУ Президія обраного ним Секретаріяту вже намітила певний плян праці на найближчий час. Одначе так, як говорилося про світла й тіні самого Другого СКВУ, дозволю собі вказати на — на мою скромну гадку — певні світла й тіні цього початкового пляну праці Секретаріяту СКВУ.

Створення постів екзикутивного директора канцелярії СКВУ в Торонті та представника бюра СКВУ при ООН в Ню Йорку — це крок доцільний і необхідний.

Не менш доцільним і необхідним треба вважати плян видавання бюлетенів СКВУ українською та англійською мовами. Ознайомлення української громадськости з цілями, плянами, працею й досягненнями СКВУ та інформаційна акція СКВУ на міжнародному форумі були до цього часу менш, чим задовільні. Всяке поліпшення цієї ситуації можна буде вважати за певне досягнення.

Я не є певний, що Секретаріят СКВУ є покликаний до цього й повинен витрачати свій час на плянування належного відзначення Свята Державности й Соборности України. Це свято святкується по всіх закутках земної кулі, де тільки є хочби мала українська громада, і святкується в міру спроможностей належно. Навряд чи тим громадам треба пригадки про те, чи вказівок, як це свято святкувати.

Вже цілком непотрібною витратою часу й матеріяльних засобів уважаю плян видання „Книги Другого СКВУ". Так багато писалося в нашій пресі перед Конґресом і після нього, що навряд чи є хтось заінтересований нашим громадсько-політичним життям, що не знав би, як цей Конґрес відбувся; а незаінтересованим і „Книга" не допоможе. Ці матеріяли, очевидно, історичного значення й повинні зберігатися в архівах для того, щоб дослідники нашої історії, а зокрема історії нашої еміґрації, могли з них користати, коли їм таких матеріялів буде потрібно. Наші полиці вже й так вгинаються від різних ювілейних альманахів, пропам'ятних книг, реґіональних збірників і т. п., тож не витрачаймо тяжко зібраних громадських грошей на ще одну пропам'ятну книгу.

Цікаво, що коли для увіковічнення промов, доповідей і дискусій наших політичних провідників (що чуть - чуть і були б не здали іспиту своєї політичної зрілости) заплянованo видати „Книгу", то вже для інформації про українців у вільному світі плянується тільки „брошурка", — навіть не брошура.

Плянується „Книга 2-го Конґресу СКВУ", плянується „брошурка" про українців у вільному світі, а не видно ніякого пляну про книгу, брак якої вже давно відчувається, книгу поважну, на високому науковому рівні (Богу дякувати, є в нас кому це зробити), виданy одним з поважних університетів, книгу, призначену для вжитку міжнародного наукового, політичного й дипломатичного світу, книгу, про „Україну 20-го сторіччя", книгу - довідник, що свідоцтвами, документами, статистиками та науково дослідженими і обґрунтованими фактами дало б світові потрібний, потрясаючий своєю жорстокістю матеріял про фізичне й духове нищення України Москвою.

Того роду книга, й не брошура, яких у нас вже було багато і яких ніхто поважно не трактує, може стати у великій пригоді заплянованому представництві бюра СКВУ при ООН в Ню Йорку в його майбутній праці, серед дипломатів.

Треба привітати рішення Секретаріяту СКВУ про тісніший зв'язок з усіми Радами при СКВУ. Такого контакту досі бракувало (бодай бракувало його у випадку Ради для Справ Культури), й тому праця цих Рад була поважно ускладнена і не могла належно себе проявити.

Цікавим у нашому політичному житті й — на мою гадку, — дуже відрадним і побажаним явищем є підкреслення Секретаріятом СКВУ ролі Українських Церков. Ствердивши це, треба сподіватися, що Секретаріят СКВУ продовжуватиме тісну співпрацю з українськими Церквами. Така співпраця нашого громадсько - політичного сектору з нашим церковним проводом (співпраця характеристична в світлі періодів нашої історії) може принести тільки користі.

Цих кілька уваг пишу в дусі конструктивної й доброзичливої критики з метою причинитися до осягнення найкращих результатів у праці Секретаріяту СКВУ. Від мудрого плянування та реалізації тих плянів залежатиме доля та історична роля СКВУ.

Іван Мартинюк

ВЕСІЛЬНІ ЗВИЧАЇ СЕЛА ЦЕНЕВА

(5)

Вінкоплетення закінчувалось і молода запрошувала всіх до столу. Подавала на стіл сир, сметану й паляниці. Дівчата співали.

Поплелисьмо вінки,
Дайте нам горілки,
І хліба закусити,
В сметану помачити.

Хлопці та дівчата розходились по домівках, музики теж ішли на відпочинок. Лише молода з дружками не йшли відпочивати, бо над ранком від молодого приходили староста з дружбами по квіти й починали співати:

Добрий вечір,
А хто є в тім дому,
Старому і малому,
І Богови святому.

Дружки з молодою відспівували:

Водай здорові були,
Що за нас не забули,
Старому і малому,
І Богови святому.

Починалось пришивання квіток. Молода нашивала молодому вінок на шапку, або на капелюх, залежно від того, в котрій порі року відбувалось весілля. Відтак вона давала молодому нову сорочку, шалінову хустку до боку й вишиваний рушничок, що його зав'язували молодому на правій руці. Цей рушничок відігравав поважну ролю: за нього вводив дружба молодого за посаг, священик вводив молодят до церкви перед шлюбом, до тетраподу. На лівій стороні капелюха чи шапки старості пришивала молода квітку, а дружки дружбам пришивали теж квіти і співали:

Наша швачка зі Львова,
Привезлисьмо її вчора,
В неї нитки тоненькі,
В неї ручки біленькі,
Не жаль же її дати,
Квіточку пришивати.

Молодий і староста не платили молодій за пришивання квіток, зате дружби дружкам платили. Іноколи дружби були дещо скупі й не хотіли багато платити, тоді дружки їм приспівували:

Ціпа дружбонці, ціпа,
Най іде молотити,
Грошей собі заробити,
За квітку заплатити.

У п'ятницю до молодої й молодого приходила „варилиха", яка готувала весільні страви, хоча кожна господиня сама вміла варити й пекти для своєї родини. Весільні страви варились у великому начинні, що його держали спеціяльно для значної кількости гостей.

Варили багато м'ясива. Щоб його смачно приправити і як слід подати гостям, „варилиха" мусіла мати добру практику. Такими „варилихами" були звичайно багаті господині, які мали вдома велику родину, т. зв. челядь та ще й часто робітників. У п'ятницю „варилиха" варила студенець, т. зв. „ґишки", різала цибулю, пекла гречану кашу, приготовляла все, що було необхідне до весільного прийняття. Все те мусіло бути впору готове, бо в суботу ранком вже приходили гості. В домі молодої „варилиха" була фактично господинею весілля, доглядала й пильнувала щоб не дай Боже, хтось не залишився без сніданку чи обіду.

У домі молодого допомагали їй старостина й дещо староста. У суботу вранці молода з дружками йшли до родини, сусідів та знайомих просити на весілля. Приходила до хати, вклонялась старшим. „Просили вас татуньо й мамуня й я вас прошу, щоб ви були такі ласкаві й прийшли до нас на весілля". При тих поклонах її благословили, щоб вона була „здорова, як вода, весела, як весна, багата, як земля свята". Те саме робив молодий з своїми дружбами. Молода й молодий кланялись усім старшим, кого зустріли по дорозі і просили благословення. Після запросин вертались молоді до дому і збирались до церкви. В церкві відправлялось в їхньому наміренні Богослуження. Молоді сповідались і приступали до св. Причастя. По Службі Божій молодий забирав своїх гостей до себе, а молода запрошувала своїх до своєї хати. До церкви приходило переважно жіноцтво, по мужчин треба було йти другий раз, але не всіх, лиш декотрих. Після Богослуження присутні, як в домі молодої, так й молодого ставали на коліна перед образами й молилися за їхнє здоров'я й щастя. Відтак сідали за столи, до сніданку, а опісля обідали. Тоді й співали пісню „варилисі":

Де ж тая мастірка,
В капусті нема шкварка,
Щоби прийшла подивитись,
Капусту помастити.

По обіді грали музики і молодші жінки танцювали. Але мужчини якщо й танцювали то самі, тоді підходили жінки і брали їх у танець та приспівували.

Ішов дід з Воловід,
Баба зі Стриганець,
Якби з тебе був добрий дід,
Вравбись бабу в танець.

Відтак дружки й молодші жінки вносили до хати стілець, клали на нього подушку, там сідала молода і їй розплітали косу. Починала її розплітати сестра або брат, котрий був дружбою молодої. Опісля розплітали всі присутні по одній ключці. Коли ж розплели, чесали її й співали:

Надворі теслі тешуть,
А в хаті косу чешуть,
Надворі топірцями,
А в хаті гребінцями.

Мати молодої благословила вінок й закладала їй на голову. Опісля чіпляли до її правої руки рушничок. Молода кланялась батькові й матері. Цілувала хліб падала до ніг батькам, і просила благословення, щоб воно її щасливо випровадило „на село". Це саме робив і молодий. Відтак йшли по селі. Колись, ще за панщизняних часів, молодята обов'язково йшли до дідича, щоб поклонитись йому й подякувати за його добру волю, що дав він свою згоду на їхнє подружжя. Мусіли вони також йти й до жида подякувати, що він за їх гроші відчинив їм церкву на вінчання. Коли вже не стало тих „добродіїв", котрі так „ревно дбали" про наш нарід, молодята звільнились від тих обов'язків. По селі ходили й відвідували свою родину, сусідів та знайомих, а дружки молодої приспівували коломийочки:

Ой мамуню мамуненько,
Я ваша дитина,
Не дайтим'я до Потока,
Бо там нема млина.

Нема млина нема млина,
Тільки одні жорна,
Цілий тиждень ходжу мелю,
В неділю голодна.

(Продовження буде).

Листопадові Роковини в Маямі

У Маямі, Флорида, 18-го листопада ц. р. в заповненій залі Українсько - Американського Клюбу, відбулося чергове святкування Листопадових роковин. Свято відбулося заходами Центрального Комітету, що об'єднує ряд громадських організацій на терені Маямі і околиць.

Академію відкрив Володимир Хом'як — голова Центрального комітету, вітаючи приявних. Студент, Богдан Сперкач відіграв американський гимн на піяно, відтак під звуки сурми-апелю (студент Петро Гнатюк) шкільна молодь склала вінець на символічний хрест - смолоскип поляглим героям. Збірну деклямацію і діялог з дусі листопадових днів перевели учні школи українознавства. Пані Христина Неганів виголосила доповідь-про події листопадових днів нав'язуючи їх до сучасного становища в поневоленій Україні. Під час перерви переведено збірку на українських інвалідів.

У другій частині свята реферат англійською мовою виголосив студент Петро Гнатюк. Учні школи українознавства Діна Кучкуда і Зірка Сперкач продеклямували віші. Студент Богдан Сперкач відіграв на фортепіяні в'язанку українських і чужинецьких мелодій. Наприкінці, п. Михайло Курман виголосив відповідну до хвилини деклямацію.

Свято закінчилося відспіванням українського національного гимну.

Інж. Богдан Неганів

Загальні Збори СУЖК

Річні загальні збори Спілки Українських Журналістів Канади (СУЖК) відбулися в середу 28 листопада 1973 р. у приміщенні „Бейбі Пойнт Ладж", у Торонті. У зборах взяли участь 18 членів Спілки, що розпоряджали разом 25 голосами.

Збори відкрив голова Спілки, ред. Нестор Ріпецький, дальшими нарадами керував інж. М. Селешко, секретарював В. Макар. За працю управи Спілки звітували: Хр. Великогорська-Сеньків — секретар, Ірина Макарик — голова Молодечої Секції СУЖК, В. Дідюк — скарбник і Н. Ріпецький — голова Спілки. З великих досягнень праці управи за минулий рік на окрему увагу заслуговують: створення Молодечої Секції СУЖК, яка нараховує вже понад 20 членів і видала першу збірку праць своїх членів (38 назв), відновлення федерації Спілок Українських Журналістів Америки і Канади, випуск 4 репрезентативних чисел „Українського Журналіста" і підготова та переведення Світово г о З'їзду Українських Журналістів (з участю 60 активних українських журналістів з цілого світу і понад 40 гостей) в часі II СКВУ в Торонті, у висліді чого створено Світову Федерацію Українських Журналістів, схвалено її статут і обрано першу її управу. — Фінансовий звіт СУЖК виявив за неповний рік (14.4 — 28.XI 1973) приходів на суму $6.173.75, розходів $5.265.53, стан каси на день загальних зборів, з углядненням попереднього сальда, є $8.441.69. До недотягнень слід зарахувати слабий зв'язок подавляючої більшости членів Спілки (всіх членів є понад 70) зі своєю управою. — Відчитано два листи-привітання від членів СУЖК — Наталії Леонтович-Башук і ред. Віри Ке-Плавущак, що дали гарне доповнення до звітів. За Контрольну комісію склав звіт ред. Ол. Матла. По діловій дискусії уділено управі абсолюторію і збори одноголосно прийняли внесок Номінаційної комісії, відчитаний ред. М. Липовецьким.

До управи СУЖК на 1973-74 рік увійшли: Нестор Ріпецький — голова, Ірина Макарик і Микола Липовецький — заступники голови, Микола Гавриш — секретар, Ярослав Заяць — англомовний секретар, Василь Дідюк — скарбник, Антін Ізахнюк, Христина Сеньків і Роксоляна Ільницька — члени. Контрольна комісія: Олександер Матла — голова, Христя Туркевич, Іван Боднарчук — члени.

З черги обговорено проєкт зміни деяких точок статуту СУЖК, зреферований М. Липовецьким, зокрема відносно членства Спілки. Загальні збори прийняли наразі обов'язуючу постанову про створення 3-членної Президії управи Спілки, а докладніше обговорення і вирішення усіх інших змін статуту відложено на протяг наступного ділового року. В „різному" обговорено справу дальших видань Спілки, частіших зустрічей членства тощо. Збори закінчено о год. 10.45 вечора.

За Президію заг. зборів:
М. Селешко, голова
В. Макар, секретар

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ВСТАНОВИЛА ВЗАЄМИНИ З БОЛГАРІЄЮ

Софія. — Представники Західньої Німеччини і Болгарії підписали тут 12 грудня договір про встановлення між цими двома державами повних дипломатичних взаємин. Обмін амбасадорами наступить скоро після того, як в Бонні і Софії формально буде проголошено підписання договору і встановлення дипломатичних стосунків.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

уділення хворим у шпиталях Причастя. Слід ще пригадати, що саме в тому часі Митрополит Андрей видав послання до своїх священиків п. н. „Христос посеред нас". Як же бо подібні оті слова нашого Архиєрея до Божественного Спасителя в Оливному Городі до Своїх Апостолів: „Встаньте, ідемо"! Так говорив наш Спаситель у час, як уже було чути ходу ворожих вояків, які наближалися, щоб ув'язнити Ісуса.

Митрополит Андрей переконливо доказував, що в боротьбі з воюючим комунізмом у підбою світа — наймогутнішою зброєю буде глибока та стійка віра в Христа! В одному із своїх послань того часу Митрополит Андрей каже: „Ціль моєї праці — це зібрати всіх вас під стягом Ісуса! Наука Христа, якою я перейнятий сто разів більше з власного переконання, ніж із уряду, це мій прапор і дороговказ"! Розписуючи тайний конкурс на парохії у Східній Україні, де комуністична влада запроторила багато українців католиків, на питання про винагороду написано: „Дотацією для священика є — слово Боже Христа — „Шукайте царства Божого, а все інше приложиться вам". Він пригадував нашим духовним отцям: „Ми, що живемо, завжди приготовані на смерть для Христа"!

Вже в 1927 р. Митрополит Андрей говорив своїм питомцям ось такі віщі слова: „Недалекий уже час, як комунізм покотиться майже по цілій Европі". І тому на тлі цієї візії Митрополит Андрей заохочував кандидатів на священиків, щоб вивчали, крім теології, ще й якесь практичне звання, щоб у кожній ситуації священик міг забезпечити собі прожиток і при тім виконувати душпастирський обов'язок. Тоді багато наших сторонніх людей не розуміли думок Митрополита й питали: „Нащо все це священикові??" А Кир Андреєві просвічував образ великого Апостола народів — ткача - святого Павла. Вже після 1945 р. наші Владики - каторжники й священики по таборах на засланні та в новітніх катакомбах потайки сповідають, причащають, вінчають і христять, а явно виконують різні фізичні праці.

Безстрашно поклав свій підпис Митрополит Андрей на меморіялі до Гітлера, протестуючи проти винищування жидів і збірної відповідальности у к р аїнського населення. У пастирському посланні „Не вбивай", наш Митрополит виявив героїчну відвагу, бо ніхто тоді в Европі не відважився протестувати проти діяльности кривавого Гестапа. Цей дуб не захитався, здержуючи на собі буревії Сходу і Заходу, поборюючи насильство кожного загарбника та його терор в Україні. Чи треба пригадувати гострий протест у Варшаві в 1938 р. з приводу руйнування і насильної ревіндикації православних Божих Храмів на Холмщині та Волині? Ніхто більше в тому часі не протестував. А тодішня польська вулиця вигукувала по містах Польщі: „Шептицкі до Берези"! (Береза це концентраційний тобір у Польщі).

Відвагу Митрополита Андрея характеризує теж і цей промовистий факт: у 1941 р. німецька окупаційна влада зажадала, щоб Митрополит Андрей наказав своїм священикам віддати німецькій державі церковні дзвони на гармати. Відповідаючи на цю вимогу листом, Митрополит заявив: „У нашому народі є повір'я, що держава, яка забирає церковні дзвони, мусить завалитися". Розлючені німці відповіли погрозою, що „не вільно критикувати заряджень німецької влади, бо все, що вона робить, є наймудріше й найдоцільніше". Митрополит відповів листом: „Тепер я уже певний у правдивості мого твердження, бо держава, яка приписує собі Божі прикмети, мусить завалитися". За рік Німеччина Гітлера розвалилася.

Такий є духовий портрет Митрополита Андрея. Це князь Церкви, смиренний пастир повіреного йому стада, тихий монах і людина з пророчим видінням майбутнього Церкви. Французький філософ каже, що „Митрополит Шептицький належить до упривілейованих духів неба". Одначе його найбільша ідея це, „щоб усі були одно", то є ідея Церковної єдности! Другий Ватиканський Собор так і проходив в аспекті великої ідеї нашого Митрополита Андрея.

Це англійські католики внесли прохання до Ватикану за прославу нашого Митрополита святим. Як не дивно, що поруч безбожницької Москви також і польський примас кард. Вишинський запротестував проти прослави цього Божого Чоловіка. Правда, Йосиф Лободовскі доказав у Ватикані, що колишній примас Польщі кард. Гльонд так висловився про Слугу Божого Андрея ще за свого життя: „То свенти чловєк"!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

УЧАСНИКИ ВИШКІЛЬНОГО КУРСУ УНС ПРИДБАЛИ ПОНАД ПІВ ТИСЯЧІ ЧЛЕНІВ

Джерзі Сіті.—Головна канцелярія Українського Народного Союзу інформує, що учасники вишкільного організаційно - секретарського курсу, що відбувся на Союзівці в червні ц. р. придбали до кінця листопада 1973 р. понад пів тисячі нових членів, чим виявили не лише скільки вони навчилися на тому курсі, але також наскільки вони віддані громадській справі, зокрема ж акції збільшення членства УНСоюзі. З-поміж 71 учасника курсу, які закінчили його задовільно, в акції, спряції збільшення членства для УНС. З-поміж 71 учасника між решти 12 осіб декілька це подруги тих курсантів, які придбали членів, тому лише декілька осіб, які взяли участь у курсі, не придбали для УНС ніяких членів. Хоч як було б побажаним, щоб усі курсанти включилися в цю акцію, то факт, що 90 від. курсантів активно працює для добра УНС, виявляє високий рівень відповідальности тих, які зголосилися на курс. Слід сподіватися, що також й ці, які досі не могли чи не бажали йти слідами своїх товаришів з курсу, ще перед кінцем року, а там і в новому році, прилучилися до них.

Внизу поданий список з прізвищами та успіхами учасників цієї „курсантської" акції. Всім їм належиться публічне признання за їхню працю для збільшення не лише УНС, але й всієї нашої української зорганізованої громади, бо тільки в громаді й до того у великій громаді наша сила і наше велике майбутнє.

Курсант	Ч. Відд.	Здобуті члени
Р. Татарський	94	47
К. Кобіто	121	46
Ольга Осередчук	37	29
І. Петрунцьо	78	25
М. Савків	57	22
Дарія Оріховська	353	20
А. Слюсарчук	174	16
В. Палідвор	204	16
Д. Пищ	458	15
Дарія Маляло	474	15
П. Шевчук	13	14
М. Демчук	76	13
Олександра Яворська	344	13
І. Гаврилюк	360	13
Глорія Пащин	125	12
І. Пригода	200	12
Катерина Онуфрик	416	12
Марія Гаравус	127	11
С. Глоговський	346	11
І. Гуцайлюк	147	9
Марія Сцебело	452	9
М. Отрок	14	8
М. Турко	63	8
М. Драпала	96	8
Віра Ващт	473	8
Ю. Юрків	130	7
О. Чабан	242	7
І. Курман	408	7
М. Ополько	478	7

Курсант	Ч. Відд.	Здобуті члени
Софія Оріх	33	6
В. Сачко	53	6
Е. Мотрович	295	6
Марія Ковальчук	30	5
М. Бобер	235	5
В. Цюпа (мол.)	325	5
Стефанія Лісович	395	5
Марія Велцінскас	254	4
Т. Мельник	277	4
Марія Гнатик	308	4
В. Олійник	337	4
Іванна Мельник	418	4
Текля Мороз	465	4
Ксеня Шишка	44	3
С. Івасечко	43	3
П. Бабич	115	3
М. Сивий	481	3
Марія Андерсон	34	2
П. Залуга	183	2
С. Островський	270	2
Ірина Ткачук	293	2
В. Лещук	303	2
П. Лещишин	310	2
Христина Шапкевич	8	1
Ольга Скорацька	34	1
Левка Паньків	123	1
О. Вережницький	127	1
Дженет Вардел	241	1
А. Романюк	411	1
Е. Ластівка	461	1
Разом здобули членів:		533

„Жайворонки" і „Верховинці" в Детройті

Детройт. — В неділю, 21 жовтня ц. р. в пополудневих годинах тут, у Фіцджералд Гайскул Авдиторії відбувся гостинний концерт сумівської молоді з Ню Йорку. Дівочий хор „Жайворонки" під керівництвом інж. Романа Степаняка і танцювальний ансамбль „Верховинці" під управою Олега Ґензи, виступили з окремим концертом для нашої громади.

Концерт, що тривав повних три години, поєднував три жанри мистецтва: пісню, танець і мистецьке слово.

Добре дібране, продумане й гармонійно поєднане з цілою програмою ведення вечора, виконане панею Іванною Кононів, відомою акторкою українських театрів, було тим мистецьким словом, що збагатило програму, надавши цілості коштовної оправи. Впровадження кожної точки програми відповідним зворотом, віршем, поетичним словом, — це той супровід, що створював відповідну атмосферу для прийняття виконавців, це той елемент, що впроваджував співаків і танцюристів на залю і був лучником поміж авдиторією та виконавцями.

Глибокий зміст кожного речення вірша, краса образу в кожному слові, мистецька подача — перемінили концерт у чарівну казку далекого, але близького серцю краю.

Пролог - привітання в формі святкового хороводу з участю усіх членів обидвох ансамблів, з вишиваними рушниками, кожний інший взір, кожний кращий — це була чудова картина, далека від того, що ми нераз бачили досі. Було чим налюбуватися.

Обидвоє Ґензи — Олег і Дарія — виступили із своїми творами. Пані Дарія вивела „тропотянку", масовий танець, повний верви, руху, хоровід „Молитва" і „козачок"-тріо.

Олег Ґенза — його загальний провід — показав „гуцулку", „п о в зунець", „веснівку" і загальний „гопак".

„Верховинці" — це молодий ансамбль, хлопці і дівчата у віці 13-25 років, гарні молоді лиця, щирий усміх, юнацька постава і щирий запал та бажання досягти в танцю вершка досконалости.

„Жайворонки" — великий дівочий хор із невичерпаним багатством чистих молодих голосів, добрих солістів.

Репертуар „Ж а й воронків" широкий, різнородний, високоякісний. Кожна пісня в новій обробці, в цікавій інтерпретації, позначена індивідуальністю дириґента, його музичною винахідливістю. Він же перегармонізував неодну пісню, подаючи її на концерті в новому, свіжому звучанні.

Старі, загально відомі народні пісні, нові „модні", патріотичні, маршові — це все репертуар „Жайворонків". Слухаєш і не наслухаєшся.

Після концерту відбулася зустріч нашої громади з виконавцями цього кольоритного концерту. Не обійшлося без промов, подяк і т. д. Зустріччю проводив голова Осередку СУМА ім. П. Орлика, Мартин Новаківський.

П. Рогатинський

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1973 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1973 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ 1973 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в Конвенційному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1973 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів приймаємо Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1973 р.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1973.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЬГА ТАРАТУЛА, членка УНС Відд. 385 Т-ва Запор. Січ в Міннеаполіс, Мінн., померла 18 листопада 1973 р. на 59 р. ж. Нар. в Дрогобичі, Україна і стала членкою УНС 1958 р. Полишила в смутку мужа Івана і братів: Якова і Зенона. Похорон відбувся в Клівленді, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Яр. Карпяк, секр.

АНТІН АРТИМОВИЧ — член УНС Відд. 472 — Пластовий Відділ в Чикаґо, Ілл., помер 6 листопада 1973 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Брусно Старе, пов. Любачів і став членом УНС 1949 р. Полишив у смутку дружину Стефанію і родину. Похорон відбувся 10 листопада ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Стефанія Кочій, секр.

ДЖЕИМС МОЛОЧИН — член УНС Відд. 106 Б-ва св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл. помер 30-го вересня 1973 р. на 19 р. ж. Нар. в Чикаґо, Ілл. і став членом УНС 1954 р. Полишив у смутку батька Иосипа, матір Вірджінію, 3 сестри: Катерину, Ненси і Таммн, брата Томаса. Похорон відбувся 3 жовтня ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

МИХАЙЛО ГУЛЯЧОК, член УНС Відд. 21 Т-ва Запор. Січ в Джансон Ситі, Н. Й., помер 16 листопада 1973 р. на 62 р. ж. Нар. в с. Улуч, пов. Березів і став членом УНС 1933 р. Полишив у смутку дружину Юлію, 2 доньки, 2 синів, 10 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 19 листопада ц. р. на цвинтарі св. Івана в Джансон Ситі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Ганич, секр.

КАТЕРИНА ДУХНИЧ, членка УНС Відд. 36 С-ва Прес. Богородиці в Рочестері, Н. Й., померла 26-го листопада 1973 р. на 89 р. ж. Стала членкою УНС 1934 р. Полишила у смутку 2 синів: Михайла і Степана, дочки: Марію і Анну, 16 внуків, 3 правнуків і сестру. Похорон відбувся 29 листопада ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Rochester, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Р. Ковальчук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 16-го ГРУДНЯ 1973 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд., о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, гол., Т. Клебан, кас., М. Демчук, секретар.

СУБОТА, 22-го ГРУДНЯ 1973 Р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Річні збори Б-ва св. о. Миколая 5 Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі парохії Чесного Хреста при 37-09 31-ша Авеню. На порядку: звіти урядовців, вибір Управи на 1974 р. та пляни праці на майбутнє. Проситься чл. прибути. —В. Левенець, предс., М. Хоманчук, секр.

НЕДІЛЯ, 30-го ГРУДНЯ 1973 Р.

БОСТОН, Масс. Річні звичайні загальні збори Т-ва ім. М. Грушевського 374 Відд. після Сл. Божої в парафіяльній залі Христа Царя при 146 Forest Hill вул. На порядку: звіти Управи та К. Комісії та вибір нової на 1974 р. Проситься чл. прибути. — В. Федорів, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 7041. Тарзан приходить до пам'яті

Раптове занурення в холодний потік приводить Тарзана до пам'яті...
Танторе... Перестань!

Що це?
Нкіма радісно пояснює: „Ми думали, що змія вбила Тарзана!"

Боа констриктор... Мало не видушив з мене життя!
Мої друзі!.. Я не хотів залишити вас, бо журився вашою долею в цій дикій місцевості... Однак, це я потребував вашої допомоги!